

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми виконавського музикознавства»
2021-2022

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – обов'язкова

Інститут – Навчально-науковий інститут музичного мистецтва

Кафедра – методики музичного виховання і диригування

Курс – 1; **семестр** – 2; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: наукового пізнання, пошуковий, аналізу і синтезу, дискусійний.

Форми навчання: денна, вечірня, дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2021-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна, Вечірня	I	2	1200/4	30	14			16	90	–	–	+

2. Викладач

Бермес Ірина Лаврентіївна irunabermes@ukr.net 0975012313	доктор мистецтвознавства, професор кафедри методики музичного виховання і диригування
--	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни: формування знань про проблеми музичного виконавства в аспектах історії, теорії та практики.

Результати навчання.

Знання історії виконавського мистецтва у контексті розвитку музичної культури; видатних виконавців – представників українського та зарубіжного музичного мистецтва; сфери дослідницьких інтересів виконавського музикознавства; методологічних основи міждисциплінарного вивчення проблем музичного виконавства; різних аспектів проблематики музичного виконавства: соціокультурних, професійних, педагогічних, музикознавчих, психологічних; здатність до інтерпретування фактів, подій, явищ, сфери професійної діяльності музиканта-виконавця.

Компетентності.

Загальними компетентностями вивчення курсу «Проблеми виконавського музикознавства» є:

- Здатність до розуміння сучасної методології музичного мистецтва; застосування методів наукового пізнання.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність до самостійного здійснення аналізу особливостей функціонування музичного твору у певному соціокультурному середовищі;

- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Педагогіка вищої школи» та паралельно з дисципліною «Історія музичного мистецтва», «Проблеми сучасного музикознавства».

Постреквізити дисципліни. Після вивчення нормативної дисципліни «Проблеми сучасного музикознавства» аспірант опановує вибіркові освітні компоненти циклу професійної підготовки.

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Первинні форми музичного виконавства. Виконавство в античний період, середньовіччі, епоху Відродження.

Тема 2. Виконавське мистецтво XVII–XVIII століть.

Тема 3. Музичне виконавство XIX століття.

Тема 4. Музичне виконавство XX століття.

Тема 5. Інтенаційні основи музично-виконавського мистецтва.

Тема 6. Виконавський темп, ритм, динаміка як засоби виконавської виразності. Інтонування музичного тексту: артикуляція, фразування, побудова музичної форми.

Тема 7. Виконавське музикознавство як галузь сучасної музичної науки. Методологічна специфіка виконавського музикознавства.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Музичне виконавство XX – поч. XXI ст.: оновлення мистецьких парадигм.

Тема 2. Психологічні аспекти музично-виконавської діяльності.

Тема 3. Проблеми музичного виконавства як соціокультурного явища.

- Тема 4. Професійні проблеми музичного виконавства.
 Тема 5. Музикознавчі проблеми музичного виконавства.
 Тема 6. Педагогічні проблеми музичного виконавства.
 Тема 7. Медичні проблеми музичного виконавства.
 Тема 8. Напрямки розвитку сучасного виконавського музикознавства.

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 8 основного корпусу Навчально-наукового інституту музичного мистецтва (корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11).

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: **2309257925** Passcode:2020

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, у телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (довідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);
- екзамен.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; набутих знань і умінь.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл балів між поточним контролем та підсумковим контрольним заходом (екзаменом):

Поточна успішність			Екзамен
Семінарські заняття	Співбесіда з лектором	Сума	$S_{\text{відс}}$ 100
60	40	$S_{\text{пот}}$ 100	
Ваговий коефіцієнт		0,6	0,4

мінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де А – сума усіх поточних

оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні дисципліни, включаючи оцінки “2”, n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка, K – максимальна кількість балів, які аспірант може отримати за усні відповіді. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Дисципліна вивчається впродовж одного семестру і завершується екзаменом. Сумарна кількість балів з дисципліни знаходиться за формулою.

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот.сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}}$$

де $S_{\text{пот}}$ – кількість балів за поточний контроль.

$S_{\text{підс}}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Екзамен за талоном № 2 і К проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Розвиток виконавського мистецтва в античний період, епоху середньовіччя.
2. Музичне виконавство епохи Відродження.
3. Види музичного виконавства XVII–XVIII століть, новий тип музиканта.
4. Виконавець – інтерпретатор і віртуоз XIX ст.
5. Особливості музичного виконавства XX ст.
6. Аутентичне музичне виконавство, його поширення у другій половині XX ст.
7. Музичні фестивалі та їх значення у культурному просторі України.
8. Художні виражальні засоби музичного мистецтва.
9. Динаміка, темп, ритм як засоби музичної виразності.
10. Артикуляція і фразування у музичному виконавстві.
11. Основні напрямки сучасного виконавського музикознавства.
12. Методологія сучасного виконавського мистецтва (історико-стильовий, музично-текстологічний, інтерпретаційний, жанрового та виконавського аналізу).
13. Психологічні особливості музично-виконавської діяльності.
14. Психологія творчої практики музиканта-виконавця.
15. Статус музиканта-виконавця в історії музичного мистецтва.
16. Музично-виконавські школи, їх видатні представники.
17. Музично-виразові засоби та виконавські прийоми
18. Індивідуальний виконавський стиль музиканта.
19. Технології збереження здоров'я у діяльності музиканта-виконавця.
20. Музичне виконавство у системі культури.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у письмовій формі у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання (джерелами інформації).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство. Ленинград : Музыка, 1974. 336 с.
2. Бескровная Г. Музыкальное исполнительство : процессуально-динамический аспект : дис. ... канд. искусствоведения спец. 17.00.02 – музыкальное искусство. Астрахань, 2010. 160 с.
3. Вопросы музыкального исполнительства и педагогики : сб. статей / Ред.-сост. А. Малинковская. Москва : Музыка, 1976. 287 с.
4. Гребенюк Н. Вокально-виконавська творчість : психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
5. Гуренко Е. Исполнительское искусство методологические проблемы : учеб. Пособие. Новосибирск : НТК им. М. И. Глинки, 1985. 86 с.
6. Давидов М. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Київ : НМАУ, 2010. 400 с.
7. Гинзбург Л. О музыкальном исполнительстве. Москва : Знание, 1972.
- Калениченко А. Напрями, стилі, течії та естетичні ситуації в українській музиці. *Українське мистецтвознавство*. Київ : ІМФЕ, 2009. Вип. 9. С. 106–112.
8. Ивонина Л. Исполнительское музыковедение как отрасль музыкознания. *Наука, искусство, образование в III тысячелетии* : материалы III междунар. науч. конгресса, г. Волгоград, 7–8 апреля 2004 г. : в 2 т. Т. 1 / Отв. ред. А. Бугреев. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2004. С. 329–333.
9. Катрич О. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. ... канд. мист. спец. : 17.00.03 – музичне мистецтво. Київ : Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, 2000. 24 с.
10. Корыхалова Н. Проблема объективного и субъективного в музыкально-исполнительском искусстве и ее разработка в зарубежной литературе. *Музыкальное исполнительство* : сб. статей. Вып. 7. Москва : Музыка, 1972. С. 47–92.
11. Лысенко О. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дисс. ...канд. искусствоведения : спец. : 17.00.03 – музыкальное искусство. Киев, 1990. 18 с.
12. Маркова О. Виконавське музикознавство як феномен української наукової традиції. *Виконавське музикознавство* : енциклопедичний довідник. Київ, 2009. С. 4–13.

Додаткові:

13. Бочкарев Л. Публичное выступление музыканта-исполнителя в свете психологии личности. *Проблемы высшего музыкального образования* : сб. трудов. Москва : ГМПИ им. Гнесиных, 1975. Вып. 19. С. 59–83.
14. Готсдинер А. Подготовка учащихся к концертным выступлениям (К вопросу об эстрадном волнении). *Методические записки по вопросам музыкального образования*. Москва : Музыка, 1991. Вып. 3. С. 182–192.

15. Григорьев В. Вопросы исполнительской формы и пути ее реализации. *Музыкальное исполнительство и современность* : сб. статей / Сост. М. Смирнов. Москва : Музыка, 1988. С. 69–87.
16. Гуренко Е. К вопросу о сущности и функциях исполнительского искусства. *Проблемы методологии и логики науки*. Томск : Изд-во ТГУ, 1975. Вып. 8. С. 127–133.
17. Капустин Ю. Музыкант-исполнитель и публика (социологические проблемы современной концертной жизни). Ленинград : Музыка, 1985. 160 с.
18. Катрич О. Музичне виконавство як інспіруючий чинник. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. 2015. Вип. 35. С. 6–12.
19. Малинковская А. Фортепианно-исполнительское интонирование : проблемы художественного интонирования на фортепиано и анализ их разработки в методико-теоретической литературе XVI–XX веков : очерки. Москва : Музыка, 1990. 191 с.
20. Мильштейн Я. Вопросы теории и истории исполнительства : сб. статей. Москва : Сов. композитор, 1983. 266 с.
21. Музыка Западной Европы XVII–XIX веков : творчество, исполнительство, педагогика : сб. науч. трудов / Ред.-сост. И. Драч. Сумы : Сум. гос. пед. ун-тет им. А. С. Макаренко, 1994. 126 с.
22. Музыкальное исполнительство и педагогика: история и современность : сб. статей / Сост. Т. Гайдамович. Москва : Музыка, 1991. 240 с.
23. Сайгушкина О. Художественный образ в творчестве музыканта-исполнителя : автореф. дисс. ... канд. искусствоведения. спец. : 17.00.02 – музыкальное искусство. Ленинград, 1980. 22 с.
24. Скребков С. К вопросу об исполнительской трактовке музыкальных произведений. *Избранные статьи*. Москва, 1980. С. 17–23.
25. Скребков С. Композитор и исполнитель. *Избранные статьи*. Москва, 1980. С. 9–16.
26. Сухленко И. Методика анализа индивидуального исполнительского стиля. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2012. Вип. 37. С. 303–312.
27. Тарасова Г. К. Исполнительское искусство музыканта в ракурсе музыковедческого и психологического знания. *Исполнительское искусство и музыковедение. Параллели и взаимодействия* : сб. статей по материалам междунар. науч. конф. 6–9 апреля 2009 г. / Ред.-сост. Г. Консон. Москва : Человек, 2010. С. 540–550.
28. Шульпяков О. Музыкально-исполнительская техника и художественный образ. Ленинград : Музыка, 1986. 128 с.

8. Інформаційний ресурс

29. Игламова А. Исполнительское музыкознание в контексте музыкальной культуры слушателя. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://elibrary.ru/item.asp?id=27584878>